

ת"פ (בית שמש) 17758-11-21 - מדינת ישראל נ' אורלי בן חמו

ת"פ (בית-שמש) 17758-11-21 - מדינת ישראל נ' אורלי בן חמושלום בית-שמש

ת"פ (בית-שמש) 17758-11-21

ת"פ (בית-שמש) 35114-03-21

מדינת ישראל

נגד

אורלי בן חמו

ע"י ב"כ עו"ד חגית רייזמן

בית משפט השלום בבית-שמש

[17.06.2024]

כבוד השופט ביאלין אלעזר

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות בתיק העיקרי:

1. הנאשמת הורשעה, על פי הודאתה, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן (להלן: "התיק העיקרי") האוחז בשני אישומים, שעובדותיו והעבירות יפורטו להלן.
2. מעובדות האישום הראשון שבכתב האישום המתוקן, עולה כי ביום 25.5.2020, בשעה 21:30, בעקבות קריאה למוקד המשטרה, הגיעו השוטרים מולגוטה טירוורק (להלן: "השוטר מולגוטה") וורקנש קסאי (להלן: "השוטרת ורקנש") לדירת הנאשמת ברחוב נחל הבשור 6 בבית שמש (להלן: "הדירה"). השוטרים דפקו על דלת הדירה והנאשמת פתחה את הדלת אך סירבה להגיע לפתח הדלת או לאפשר לשוטרים להיכנס לדירה. בשלב זה, השוטרת וורקנש עזבה את פתח הדירה וירדה במדרגות הבניין. הנאשמת ניצלה את ההזדמנות שהשוטר מולגוטה נותר לבדו, תפסה אותו בכתף, בעטה בו ברגלו וברחה לתוך הדירה. השוטר מולגוטה בתגובה, מיהר לתפוס את הנאשמת ולהוציאה מהדירה. השוטר מולגוטה הודיע לנאשמת על מעצרה וניסה לאזוק את ידיה. בשלב זה, הצטרפה השוטרת ורקנש לשוטר מולגוטה ושניהם ניסו לאזוק את הנאשמת. הנאשמת, כך עולה, התנגדה למעצרה בכך שהשתוללה ונשכה את השוטר מולגוטה. השוטרים הפילו את הנאשמת ארצה, אזקו את ידיה והובילו אותה לניידת המשטרה.
3. במעשיה המתוארים, תקפה הנאשמת שוטר בשעת מילוי תפקידו כשהיא מתכוונת להכשילו בתפקידו ולהפריע לו במילוי תפקידו.
4. נוכח המעשים המפורטים לעיל, הורשעה הנאשמת בביצוע עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 174(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") והפרעה לשוטר, לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

5. מעובדות האישום השני עולה כי ביום 15.6.2020 בשעה 11:00 או סמוך לכך, בעקבות קריאה למוקד המשטרה, הגיעו השוטרים אברהם ישעיהו גרוס (להלן: "השוטר גרוס") והמתנדבת לבנה עיאש (להלן: "המתנדבת") לדירה. בהגיעם למקום, התברר לשוטרים כי הנאשמת מוגדרת במערכת המשטרתית כדרושה לחקירה בתחנת בית שמש. על כן, הזעיקו השוטרים תגבורת לדירה. לאחר הגעת התגבורת לדירה, ביקשו השוטרים מהנאשמת להתלוות אליהם לתחנת המשטרה. הנאשמת בתגובה, סירבה להתלוות לשוטרים. נוכח התנגדות הנאשמת, כך עולה, הודיע השוטרים גרוס לנאשמת על עיכובה. הנאשמת בתגובה לכך, הלכה לחדר הרחצה בדירה, פשטה את בגדיה ונכנסה להתקלח, על מנת למנוע מהשוטרים לעכבה. כעבור מספר דקות, יצאה הנאשמת מחדר הרחצה כשעל גופה מגבת בלבד. לאחר שהתלבשה ויצאה הנאשמת לכיוון מטבח הדירה, תוך שהיא מתעלמת בהפגנתיות מנוכחות השוטרים ומהודעתם לנאשמת, שוב ושוב על עיכובה לחקירה. בשלב מסוים, עת החלה הנאשמת להכין קפה, הודיע השוטרים גרוס לנאשמת על מעצרה ותפס את ידיה על מנת לאזוק אותן. הנאשמת בתגובה, התנגדה למעצרה בכך שהניפה את ידיה, השתוללה וצעקה. בשלב זה, השתמשו השוטרים בכוח סביר על מנת להשתלט על הנאשמת ולאזוק אותה. לאחר שנאזקה, הובילו השוטרים את הנאשמת למעלית הבניין, על מנת להכניסה לניידת משטרה ולהסיעה לתחנת המשטרה. במהלך ירידתם במעלית, בעטה הנאשמת באמצעות ברכיה באשכיו של השוטרים גרוס, וגרמה לו לכאב רב. בהמשך למתואר, השוטרים נפוסו יוסף (להלן: "השוטר נפוסו") מיהר לתפוס את הנאשמת, לרסנה, תוך שימוש בכוח סביר, בעודה משתוללת וצועקת במעלית, עד שהצליח יחד עם השוטרים גרוס להשתלט עליה ולהכניסה לניידת המשטרה. בהמשך למתואר, פנתה הנאשמת לשוטרים גרוס בטון מאיים ואמרה לו: "חכה חכה... אני עוד אגיע אליך..".

6. במעשיה המתוארים לעיל, תקפה הנאשמת שוטר בשעת מילוי תפקידו, כשהיא מתכוונת להכשילו בתפקיד ולהפריע במילוי תפקידו, עשתה מעשה בכוונה להפריע לשוטרים ממלא את תפקידו כחוק או להכשילו בכך וכן איימה הנאשמת בפגיעה שלא כדין בשוטרים בכוונה להפחידו או להקניטו.

7. נוכח המעשים המפורטים לעיל, הורשעה הנאשמת בביצוע עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, הפרעה לשוטרים, לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין, לפי סעיף 275 לחוק העונשין ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

8. ביום 17.7.2022 צירפה הנאשמת לתיק העיקרי את ת"פ 35114-03-21 (להלן: "תיק הצירוף") ובו הורשעה, על פי הודאתה, בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירות של הפרעה לשוטרים במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, שימוש בכוח למנוע מעצר, לפי סעיף 47 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח משולב) תשכ"ט - 1969.

9. מעובדותיו של תיק צירוף זה עולה כי ביום 31.03.2020, בשעה 15:30, במרכז "בסט מרקט" בבית שמש (להלן: "המרכז"), החל עימות בין הנאשמת ובין יצחק איפרגן, מנהל המרכז (להלן: "מר איפרגן") באשר להתנהלות בנוגע להנחיות ושמירת הנהלים של התו הסגול בתקופת נגיף הקורונה. עקב המתואר, זומנו שוטרים למרכז. בשלב זה, השוטרים חיטי מורד (להלן: "השוטר חיטי") וקאסי וורקנש (להלן: "השוטרת וורקנש") הגיעו למקום וביקשו מהנאשמת שתצא מהמרכז אך הנאשמת סירבה. באותן נסיבות, הסביר השוטר חיטי לנאשמת כי עליה לצאת מהחנות וככל שלא תעשה כן, יאלץ לעכבה. הנאשמת, עמדה על סירובה לצאת מהמרכז. על כן, הודיע לה השוטר חיטי שהיא מעוכבת ומשסירבה לעיכוב הודיעו לה על מעצרה. בשלב זה, השוטרת וורקנש ניסתה לאחוז בנאשמת לאחר שזו דחפה אותה וסירבה להוראות השוטרים שחזרו והדגישו בפניה כי במעשיה היא מכשילה אותם בתפקידם. בהמשך למתואר, אחז השוטר חיטי בידיה של הנאשמת שהתנגדה למעצר ובעטה ברגליו. לאור המתואר, השתמשו השוטרים בכוח על מנת לעצור את הנאשמת בזמן שבנותיה הקטינות מפריעות למעצר ובזמן שהקטינה ש' אמרה לשוטרים שלא תאפשר את מעצר אמה. השוטרים אזקו את הנאשמת והובילו אותה לניידת המשטרה שבחניית המרכז, שם בעטה הנאשמת בניידת עד שהשוטר חיטי הוציא את מכשיר הטייזר ואמר לנאשמת שישתמש בו אם תמשיך בהתנהגותה. בהמשך למתואר, נלקחה הנאשמת לחקירה בתחנת משטרת בית שמש.
10. מעובדות כתב האישום של תיק הצירוף עולה עוד, כי כאשר הגיעו לתחנת המשטרה, ביקשה הנאשמת להתפנות והשוטרת וורקנש ליוותה אותה לחדר השירותים והסירה ממנה את האזוק בשני ידיה. בזמן שהנאשמת הייתה אזוקה ביד אחת בלבד, ניסתה לסגור את דלת חדר השירותים ולנעול עצמה בפנים החדר. במעשיה המתוארים, הפריעה הנאשמת לשוטרים שביצעו תפקידם כדין והתנגדה למעצר תוך הפעלת כוח.
11. כפועל יוצא מהסכמת הצדדים הופנתה הנאשמת לקבלת תסקיר שירות מבחן.
- תסקיר שירות המבחן מיום 9.2.2023
12. מתסקיר זה עולה כי הנאשמת בת 50, גרושה ואם ל-9 ילדים, ביניהם קטינים. שירות המבחן פירט בהרחבה אודות נסיבות חיה המורכבות של הנאשמת. צוין כי הנאשמת סבלה מאלימות פיזית מצד אמה ואחיה הגדולים. בתסקיר צוין כי הנאשמת אדריכלית ומעצבת פנים במקצועה ואולם משנת 2020 אינה עובדת ומוכרת במערכת בריאות הנפש כמתמודדת עם הפרעה פוסט טראומטית על רקע הפרעת אישיות גבולית. מהתסקיר עולה כי ארבעה מילדיה של הנאשמת בעלי צרכים מיוחדים. במסגרת תסקיר זה, פורט בהרחבה מצבם הבריאותי של ילדיה של הנאשמת אשר מפאת צנעת הפרט לא יפורט על כך כאן.
13. לשירות המבחן סיפרה הנאשמת על כך שחוותה דיכאון אחרי לידת בנה הצעיר וכי מאז מצבה הנפשי החל להתדרדר. שירות המבחן ציין כי ניכר שמכלול ההתמודדויות של הנאשמת יצרו אצלה שחיקה מתמשכת, בידוד חברתי ומשפחתי ולפגיעה בתחושת הערך העצמי. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת נושאת תחושת כעס, תסכול ומתח העשויים להתפרץ, במיוחד כאשר היא חווה חוסר הבנה וקבלה מצד הסביבה. שירות המבחן ציין כי הנאשמת מטופלת תרופתית ואף נמצאת בקשר טיפולי פרטני עם פסיכיאטר.
14. ייחסה לעבירות: בהתייחסותה לביצוע העבירות, הנאשמת קיבלה אחריות מלאה על מעשיה ואף הביעה חרטה. צוין כי הנאשמת, מחד, מצרה על הקושי שלה לשלוט על התנהגותה, ומאידך, חווה את עצמה בחלק מהאירועים המתוארים כמי שגם הייתה קרבן לאלימות פיזית ומילולית מצד המתלונן והשוטרים. הנאשמת מסרה כי הגישה תלונה למח"ש ואף הציגה אישור רפואי על פגיעה שנגרמה לה בעקבות כבילת ידיה באזיקים. שירות המבחן ציין כי ניכר שסף התסכול של הנאשמת, כאשר נמצאת במצב פגיע ולא מאוזן רגשי, הביא להתפרצויותיה המתוארות.

15. בתסקיר זה, עמד שירות המבחן על גורמי הסיכון והסיכוי הטמונים אצל הנאשמת. מבחינת גורמי סיכון, ציין שירות המבחן כי מדובר בנאשמת אשר נוכח התמודדויותיה המורכבות, עברה משברים רגשיים ונפשיים. צוין כי הנאשמת נעדרת מקורות תמיכה וחווה את הסביבה כמנוכרת, שיפוטית וביקורתית כלפיה, נוכח מצבם של ילדיה. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת נמצאת במצב מתח מתמיד וניכר כי לנאשמת חוסר בוויסות רגשי. כן צוין כי הנאשמת חווה קושי להיעזר וכן חווה תחושות קשות של תסכול, בדידות, חוסר אונים ואכזבה כלפי גורמי ממסד וטיפול בסביבתה. צוין עוד, כי ההתמודדות עם קשיים של ילדיה, יצרו שחיקה נפשית קשה אצל הנאשמת.
- לצד זאת, שירות המבחן ציין כי קיימים גורמי סיכוי. שירות המבחן ציין כי הנאשמת נעדרת הרשעות קודמות, בעלת כוחות ויכולת לפנות בבקשות עזרה לגורמים רלבנטיים. צוין כי הנאשמת משתפת פעולה בטיפול הפסיכיאטרי וכן שיתפה פעולה לאורך הליך האבחון בשירותם. גורם סיכויי נוסף שצוין עניינו בהבעת החרטה של הנאשמת, קבלת האחריות על מעשיה והכרה בחומרתם.
16. במסגרת תסקיר זה, המליץ שירות המבחן על דחייה בת שלושה חודשים, במהלכה יפעלו לשלב את הנאשמת בקבוצה טיפולית.
- תסקיר משלים
17. ביום 5.5.2024 הוגש תסקיר משלים ממנו עולה כי במהלך תקופת הדחייה שוחחו עם הנאשמת פעם נוספת. מהתסקיר עולה כי הנאשמת שיתפה אודות התמודדויותיה עם ילדיה. בהקשר זה, צוין כי בנה הצעיר נמצא במרכז חירום בשל קשייו הרגשיים והנפשיים וכן נוסף, שאובחן על הספקטרום, נמצא בבית וגורמי רווחה מתקשים לשלב אותו במסגרת המתאימה לצרכיו. הנאשמת מסרה כי הקשר שלה עם לשכת הרווחה קונקרטי ומתמקד במציאת מסגרות המתאימות לילדיה בלבד. הנאשמת שיתפה כי עדיין חשה איום מבנה הבכור, שממשיך, כך לדבריה, לחפש אותה.
18. בתסקיר שירות המבחן צוין כי לאחר שהנאשמת העתיקה מגוריה, ביקרה פעמיים אצל פסיכיאטר. צוין כי הרופא המליץ על שינוי בטיפול התרופתי אך הנאשמת לא קיבלה את הצעותיו. בפגישה השנייה של הנאשמת עם הפסיכיאטר, הופנתה הנאשמת לפסיכולוג בקופת החולים, שם המליצו לה להשתלב בטיפול קבוצתי בקופת החולים המיועד לנשים עם התמודדויות שונות. צוין כי הנאשמת זומנה לפגישת היכרות עם מנחי הקבוצה, התבקשה לשתף בסיפור חייה ולאחר הריאיון נמסר לה כי היא אינה מתאימה לקבוצה. שירות המבחן ציין כי ניכר שהדחייה פגעה בנאשמת מבחינה רגשית וכי היא חשה דחיה ותסכול. נוכח כך, כך צוין, ניתקה כל קשר עם הפסיכולוג.
19. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הוצע לנאשמת להשתלב בהליך טיפולי בהתאם לצרכיה. צוין כי הנאשמת הסכימה. מהתסקיר עולה כי הנאשמת זומנה לפגישת היכרות עם מנחת הקבוצה רק בחודש נובמבר 2023, בשל רשימת המתנה ארוכה. מנחות הקבוצה עלה כי הנאשמת הגיעה לפגישת ההיכרות ושיתפה פעולה באופן מלא. עם זאת, מנחות הקבוצה מסרו כי על פי התרשמותם, הנאשמת עשויה לבטא קושי להשתלב בטיפול קבוצתי על רקע חוסר יציבות רגשית. על כן, הנאשמת התבקשה למסור סיכום מפסיכיאטר המטפל בה על מנת להבין האם הטיפול יתאים לה. צוין כי הנאשמת לא מסרה את המסמך.

20. מהתסקיר עולה כי לאחר שיחתם עם מנחות הקבוצה, ניסו גורמי שירות המבחן ליצור קשר טלפוני עם הנאשמת ולנסות לקדם את שילובה בטיפול הקבוצתי ואולם, לא היה מענה טלפוני מהנאשמת. המלצת שירות המבחן:
21. שירות המבחן ציין כי עד לאחרונה, ראו את מאמציה של הנאשמת לייצב את חייה וניסיונותיה המעשיים להעשיר את עולמה ולהפכו למספק ופחות מתסכל. עם זאת, ונוכח ניסיונות שכלול בהשגת הנאשמת, שירות המבחן נמנע מהמלצה על העמדתה של הנאשמת לצו מבחן. ואולם, שירות המבחן בא בהמלצה על ענישה חינוכית שיקומית בדמות של"צ בהיקף של 80 שעות, זאת לצד ענישה מותנית והתחייבות כספית. ראיות לעונש
22. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש.
23. בעניינה של הנאשמת הוגשו המסמכים הבאים:
- קצבת נכות כללית מטעם הביטוח הלאומי (נע/1). מנע/1 עולה כי הנאשמת מוכרת כנכה על ידי המוסד לביטוח לאומי עם 65% דרגת אי כושר;
- חוות דעת מאת פסיכיאטר מומחה מהתאריכים הבאים: 14.9.2020, 4.1.2021 ו-11.5.2021 (נע/2-נע/4). בעניינה של הנאשמת הוגשו 3 חוות דעת מאת ד"ר ברוך לבוק, מומחה לפסיכיאטריה. מחוות הדעת עולה כי הנאשמת סובלת מהפרעה פוסט טראומטית על רקע קווי אישיות לא יציבים ומצב משפחתי מורכב. כן עולה כי הנאשמת מטופלת באמצעות תרופות. נוכח מצבה, הומלץ על העלאת המינון. מנע/3 ונע/4 עולה כי להערכת הפסיכיאטר, על אף הטיפול התרופתי, מצבה של הנאשמת לא יציב והנאשמת זקוקה להליך טיפולי שיקומי ארוך. בחוות הדעת פורט מצבה המשפחתי המורכב;
- מסמך רפואי מיום 25.8.2020 (נע/5). מנע/5 עולה כי הנאשמת פנתה לטיפול רפואי לאחר שלדבריה הותקפה על ידי שוטרים וסובלת מכאבים. מנע/5 עולה כי מבדיקת הרופא נמצא שלנאשמת שפשופים בשורש כף יד ימין וכן ממצאים נוספים.
- סיכום מידע רפואי של הנאשמת מיום 31.7.2023 (נע/6). מנע/6 עולה כי הנאשמת חוותה את האירוע מיום 31.03.2020 (תיק הצירוף) כאירוע טראומתי. על רקע זה הומלץ על טיפול תרופתי, טיפול פסיכותרפיה וכן צוין כי הנאשמת זקוקה לטיפול וליווי של גורמי הרווחה. טיעוני הצדדים לעונש

24. ב"כ המאשימה עמדה על עובדות כתב האישום המתוקן בתיק העיקרי ובתיק הצירוף, הפגיעה בערכים המוגנים בעבירות בהן הורשעה הנאשמת והנסיבות המחמירות הקשורות בביצוע העבירות, ובכלל זה: העובדה שמדובר בשלושה אירועים שונים בהם הנאשמת מבצעת עבירות כנגד שוטרים; מדובר בפגיעה בגוף השוטרים שכלל בעיטות, נשיכה ודחיפות.
25. ב"כ המאשימה טענה כי יש לקבוע מתחם ענישה, ביחס לכל אירוע בנפרד, הנע בין 4 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה המלמדת על מדיניות הענישה הנוהגת.
26. באשר לעונש המתאים בתוך המתחם, עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשמת 9 חודשי מאסר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות, לצד מאסר על תנאי משמעותי, קנס ופיצוי לנפגעי העבירה. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציינה כי מהתסקיר עולה נכונותה של הנאשמת להשתלב בהליך טיפולי וכן את חלוף הזמן. עם זאת, ציינה כי הנאשמת לא העבירה את המסמכים שהתבקשה להעביר, על אף פניות רבות מצד שירות המבחן.
27. בסיכומיה לעונש, ב"כ הנאשמת עמדה על נסיבות חייה האישיות והמשפחתיות היוצאות דופן של הנאשמת, כפי שעולה הן מתסקירי שירות המבחן והן מהראיות שהוגשו. ב"כ הנאשמת הדגישה את המלצות תסקירי שירות המבחן, העובדה שלנאשמת 9 ילדים שחלקם מתמודדים עם בעיות רפואיות מורכבות ואת מצוקתה הנפשית של המתלוננת, כרקע לביצוע העבירות. ב"כ הנאשמת ציינה את לקיחת האחריות מצדה של הנאשמת, את חלוף הזמן מיום ביצוע העבירות ואת החיסכון בזמן השיפוטי. כך גם, טענה ב"כ הנאשמת כי מדובר ברצף אירועים אשר התרחשו בהפרש של מספר חודשים בודדים ועל כן יש לקבוע מתחם עונש אחד.
28. ב"כ הנאשמת עתרה לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהטיל על הנאשמת עונש בדמות של"צ. ב"כ הנאשמת טענה כי העונש לו עתרה המאשימה, אינם רלוונטיים למצבה של הנאשמת.
- הנאשמת בדברה האחרון
29. הנאשמת בדברה האחרון מסרה כי פנתה לקצינת המבחן ואף שלחה את כל האבחונים שהתבקשה להעביר לשירות המבחן. כן מסרה כי עזבה את ביתה בעקבות ניסיונות של אחד מילדיה לרצוח אותה, בשל מצבו הנפשי. הנאשמת הביעה צער וחרטה על כך שבעטה בשוטר ומסרה כי מודעת להתנהגותה. הנאשמת מסרה כי מטפלת בילדיה המתמודדים עם בעיות רפואיות לא פשוטות.
- דין והכרעה

30. כפי שפורט לעיל, הנאשמת הורשעה ב-2 כתבי אישום נפרדים. תוכני כתבי האישום והמעשים בהם הורשעה הנאשמת פורטו לעיל ולא מצאתי לשוב ולהעריך בכך. עם זאת, אציין כי המעשים המיוחסים לנאשמת בתיק העיקרי הם אירועים סמוכים זה לזה- בהפרש של פחות מחודש ימים. האירוע שבתיק הצירוף התרחש ביום 31.3.2020, פחות מחודשים לפני האירוע נשוא האישום הראשון בתיק העיקרי. המעשים המתוארים בכללותם דומים זה לזה ומתאפיינים בהתנהגות דומה של הנאשמת בתקופה הרלבנטית.

31. התביעה עתרה לקבוע מתחם ענישה נפרד ביחס לכל אחד מהאירועים בהם הורשעה הנאשמת. נוכח עתירה זו יש להידרש לשאלה - האם יש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד מהאירועים או שמא יש לראות באישומים כאירוע אחד ולקבוע מתחם אחד.

ריבוי עבירות - אירוע אחד או 3 אירועים

32. סעיף 40ג(א) לחוק העונשין קובע לאמור:
"הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע".

33. בע"פ 4910/13 אחמד בני ג'אבר נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו, פסקה 5 לחוות דעתה של כבוד השופטת ד' ברק ארז) נקבע כי:
"בעיקרו של דבר, התשובה לשאלה מהם גדרי ה"אירוע" תיגזר מניסיון החיים, כך שעבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד. המובן שיינתן למונח "קשר הדוק" יתפתח ממקרה למקרה ואין צורך לקבוע אותו באופן קשיח כבר כעת. עם זאת, ניתן לומר כי ברגיל קשר כזה בין עבירות יימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או כאשר הן תהיינה חלק מאותה תכנית עבריינית אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה (אך מבלי שפרמטרים אלה ימצו את מבחני העזר האפשריים לבחינת עוצמתו של הקשר בין העבירות)".

34. בע"פ 1261/15 דלאל נ' מדינת ישראל (3.9.2015) הציג בית המשפט שני מבחנים שינחו את בית המשפט בעת שהוא מכריע בשאלת החלוקה לאירועים: המבחן הראשון הוא מבחן עובדתי. על פי מבחן זה יש לשאול האם העבירות מאופיינות בתכנון או בשיטתיות; אם הן התבצעו בסמיכות זמן ומקום; אם עבירה אחרת נועדה לאפשר ביצועה של האחרת או הימלטות ממנה וכיוצא באלה. המבחן השני הוא נורמטיבי, שבגדרו תיבחן השאלה אם ראוי לראות את העבירות ככמה אירועים נפרדים. בעניין דלאל הנ"ל עמד בית המשפט העליון על הטעם הטמון במבחן הנורמטיבי כך:

"ראוי לאפשר פרשנות רחבה דיה להגדרת המונח 'אירוע אחד' אשר תשאיר מתחם להפעלת שיקול דעתו של בית המשפט, וזאת הן בשל שיקולי יעילות עבודתו של בית המשפט והן לשם הגשמת תכליתו של תיקון 113 לחוק... קביעת מתחמי עונש שלא לצורך עלולה במקרים מסויימים להביא להעלאת רף הענישה באופן שאינו ראוי, על-ידי פריטה לפרוטות של הרכיבים העונשיים בעניינו של הנאשם ויצירת תחושה לא נוחה של 'התחשבות' עמו, העצמה של חומרת מעשיו מעבר למתחייב וחריצת דינו בדרך מלאכותית" (פסקה 11). במצבים חריגים מעין אלה, ראוי לבית המשפט לקיים בקרה נוספת, נורמטיבית, במסגרתה תיבחן השאלה האם נכון, כעניין של מדיניות משפטית ובשים לב לתכליתו של סעיף 40ג הנ"ל, לראות את העבירות ככמה אירועים נפרדים. כך, במיוחד במטרה למנוע מצב שבו עבירה הקשורה בעבירה אחרת 'תיבלע' באותה עבירה, ולא תזכה להתייחסות הראויה לה בנסיבות העניין. ברי, כי ככל שעוצמת הקשר בין העבירות על-פי נסיבותיהן העובדתיות רבה, תידרש הצדקה נורמטיבית משמעותית יותר כדי לראותן כאירועים נפרדים, ולהפך" (שם, פסקה 25. ההדגשות שלי- ב.א.).

35. במקרה זה, דעתי היא שיש לראות את שלושת המעשים המתוארים בכתבי האישום כאירוע אחד הן בשל סמיכות הזמנים בין המעשים השונים המתוארים באישומים השונים, הן לנוכח דפוס ההתנהגות של הנאשמת, הדמיון במעשים, זהות הנפגעים ומקום העבירה- בשני האישומים שבתיק העיקרי העבירות בוצעו בדירתה של הנאשמת או ביציאה ממנה. נוכח אלו, אני סבור שקיים קשר ענייני הדוק המצדיק לראות בכלל האישומים מהלך עברייני אחד. הערכים המוגנים והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

36. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות בהן הורשעה הנאשמת הינם שמירה על שלטון החוק, הגנה על הציבור ובטחונו וכן הגנה על אוכפי הדין ושומריו. במעשיה פגעה הנאשמת בגופם של השוטרים, וממילא בכבודם ובחירותם.

37. לא פעם עמדה הפסיקה ביחס למשמעות הערך המוגן שנפגע מביצוע עבירות של תקיפת שוטרים ועל הצורך להיאבק בעבירות אלה. ראו ע"פ 5214/13 מחמוד סירחאן נ' מדינת ישראל (30.12.2013):

"אכן, יש להביע סלידה ושאת נפש ממעשי תקיפה המכוונים כלפי העוסקים במלאכת השמירה על בטחונו של הציבור ועל אכיפת החוק. 'מעשי תקיפה ואיומים כלפי שוטרי משטרת ישראל, רק מפני שהם ממלאים את תפקידם כחוק, מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה בנציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות' (עניין מוסא, שם). אינטרס הציבור מחייב אפוא ששוטרים יוכלו למלא את תפקידם ללא מורא ופחד (ע"פ 500/87 בורוכוב נ' מדינת ישראל (8.3.1988)). מדיניות של ענישה מכבידה ומרתיעה בגין עבירות אלימות נגד שוטרים משרתת אינטרס זה ועל כן היא ראויה (רע"פ 5940/06 גל נ' מדינת ישראל (18.12.2006); עניין מוסא, שם)".

38. מעשיה של הנאשמת כללו מעשי אלימות חמורים של בעיטות בשוטרים, דחיפות נשיכה וניסיון להפריע ולסכל את עבודת השוטרים בשעת מילוי תפקידם.

39. התכנון שקדם לביצוע העבירה; לנוכח המתואר באישומים השונים הרי שאין לייחס לנאשמת ביצוע עבירות מתוך תכנון מדויק ומדוקדק. על פניו, מעשיה היו ספונטניים. עם זאת, אני סבור שהישנות המעשים במועדים שונים יש בה כדי להחליש את הטיעון לספונטניות.
40. חלקה היחסי של הנאשמת בביצוע העבירות ומידת ההשפעה של אחר על הנאשמת בביצוע העבירות; הנאשמת ביצעה את העבירות המיוחסות לה לבדה וללא כל השפעה של אחרים עליה. על כן, היא נושאת לבדה באחריות למעשיה ותוצאות מעשיה.
41. הנזק שנגרם ושהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות; מעשיה של הנאשמת בוודאי גרמו לכאבים לשוטרים בהם היא דחפה, בעטה ונשכה. שוטרים הממלאים את תפקידם כדין הם שליחי ציבור שלא אמורים להיפגע או להינזק. עם זאת, מבלי להקל ראש בכאב השוטרים ובאינטרס הציבורי הטמון בהגנה על השוטרים, הנזק שנגרם לשוטרים במקרה זה אינו מצוי ברף הגבוה ויש להביא נתון זה בעת גזירת העונש.
42. יכולתה של הנאשמת להבין את אשר היא עושה, את הפסול שבמעשיה או את משמעותו; עיון בתסקירי שירות מבחן שהוגשו לבית המשפט מלמד כי בתקופה הרלבנטית הנאשמת הייתה במצב נפשי קשה. בתסקיר צוין כי משנת 2020 הנאשמת, אשר במקצועה היא אדריכלית ומעצבת פנים, אינה עובדת ומוכרת במערכת בריאות הנפש כמתמודדת עם הפרעה פוסט טראומטית על רקע הפרעת אישיות גבולית. בתסקיר צוין עוד כי הנאשמת חוותה בידוד וניכור חברתי ומשפחתי גם על רקע תקופת הקורונה, נסיבות שהוסיפו והחמירו על מצבה הנפשי. נתונים אלה אינם נתונים מספיקים לצורך פטור מאחריות פלילית ויתכן שאפילו אינם מגיעים קרוב לכך. אולם, נתונים אלה הנתמכים בראיות וחוות דעת של גורמי הטיפול, יש בהם כדי להפחית ממידת ההבנה של הנאשמת, מידת האשמה שיש לייחס לה וכן מידת הבנתה את הפסול שנפל במעשיה. ראוי לזקוף נתון זה בעת קביעת המתחם הראוי וכן בעת גזירת העונש המתאים.
- מדיניות הענישה הנוהגת
43. סקירת הפסיקה בנסיבות דומות מלמדת על טווח עונשי רחב המוטל על נאשמים. עם זאת, מצאתי להפנות להליכים הבאים כהליכים מתאימים באשר למדיניות הענישה הנוהגת ביחס לנסיבות תיק זה:
- א. ע"פ (י-ם) 10940-09-17 מדינת ישראל נגד סרוסי (21.01.2018) הנאשם הורשע בעבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות ואיומים. בית המשפט השלום קבע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט סטה מהמתחם לצורכי שיקום. בית המשפט השלום סטה ממתחם העונש ההולם נוכח הליך שיקומי וגזר על הנאשם צו של"צ בהיקף של 250 שעות לצד מאסר מותנה. בית משפט המחוזי הותיר את העונש על כנו.

- ב. ת"פ (שלום י-ם) 59192-02-18 מדינת ישראל נ' שי שבתאי (נבו 07.01.2020) בית המשפט הרשיע את הנאשמת, על פי הודאתה, בעבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו ואיומים. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר על תנאי לצד של"צ ועד למאסר קצר בפועל וענישה נלווית. בית המשפט גזר על הנאשמת 3 חודשי מאסר על תנאי. בית המשפט חרג לקולא ממתחם העונש ההולם נוכח שיקולי שיקום. לנאשמת עבר פלילי ישן, מתקופת שירותה הצבאי.
- ג. ת"פ (שלום י-ם) 29751-08-20 מדינת ישראל נ' מהנד מוזפר בית המשפט הרשיע את הנאשם בביצוע עבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ובתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר שיבוצעו בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם 3 וחצי חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, לצד ענישה נלווית. תסקיר חיובי. לנאשם עבר פלילי.
- ד. ת"פ 6747-05-15 מדינת ישראל נ' קרדי (15.03.2016) בית המשפט הרשיע את הנאשם, על פי הודאתו, בעבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. מעשיו של הנאשם גרמו לפגיעתם של שני שוטרים. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם עשרים ואחת ימי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, שלושה חודשי מאסר על תנאי ועונשים נלווים. בית המשפט התחשב בגילו הצעיר של הנאשם ובנסיבות חייו.
- ה. ת"פ (שלום ב"ש) 6384-10-15 מדינת ישראל נ' קרין איבגי (נבו 29.05.2016) בית המשפט הרשיע את הנאשמת בעבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. לא נקבע מתחם ענישה. בית המשפט גזר על הנאשמת 4 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות. לנאשמת עבר פלילי משמעותי. במסגרת ההליך, לקחה הנאשמת חלק בקבוצה טיפולית לגמילה מסמים. מתחם הענישה
44. לאחר שקלול מכלול הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים, אני סבור שמתחם העונש ההולם את המעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן בתיק העיקרי ובתיק הצירוף נע בין מאסר לתקופה קצרה לבין מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים לצד רכיבי ענישה נוספים.
- נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה
45. בעת גזירת העונש בתוך המתחם יש לתת את הדעת למספר שיקולים.

46. הודאת הנאשמת בעבירות; הנאשמת הודתה, נטלה אחריות והביעה חרטה. לנוכח דבריה של הנאשמת במועד הטיעונים לעונש התרשמתי כי הודאתה כנה וכי היא מתחרטת על מעשיה והתנהגותה. להודאתה של הנאשמת חשיבות, הן במישור היעילות, החיסכון בזמן שיפוטי והשגת תוצאה מהירה והן בעיקר במובן זה שניתן להניח כי ההודאה משקפת הפנמה של המעשים ונטילת אחריות. במקרה דנן, אני סבור שהבעת החרטה מגובה גם באמור בתסקיר שירות המבחן וכי מידת הפנמתה את האירועים היא מלאה.

47. הפגיעה של העונש בנאשמת, לרבות בשל גילה; לנוכח נתוניה האישיים המגובים בראיות אובייקטיביות, לא יכול להיות חולק באשר לכך שעונש מאסר עשוי לפגוע בנאשמת. יש לשער כי מידת הפגיעה בנאשמת תהיה באופן חמור.

48. הפגיעה של העונש במשפחתה של הנאשמת; לנאשמת נסיבות משפחתיות מורכבות שלא פוגשים כל יום בבית המשפט. כאמור בתסקירי שירות המבחן וכעולה מהראיות שהוגשו, ילדיה של הנאשמת סובלים מבעיות רפואיות מורכבות ביותר. לפיכך, בנקל ניתן להעריך כי הנזק שייגרם למשפחתה יהיה רב. כך במיוחד, נוכח העובדה שחלק מילדיה עדיין קטינים.

49. נטילת האחריות של הנאשמת על מעשיה וחזרתה למוטב או מאמציה לחזור למוטב; בעניינה של הנאשמת הוגשו תסקירים. אף שהנאשמת לא השלימה את ההליך הטיפולי, אני סבור שעצם הקשר עם שירות המבחן וכן הירתמותה לטיפול הפסיכיאטרי מלמד על מאמצים ניכרים שהנאשמת עשתה ועושה על מנת ל"החזיק את הראש מעל המים". מדובר בנאשמת שהינה אמא ל-9 ילדים. מתפקדת כאם חד הורית. רוב ילדיה מתמודדי מורכבות רפואית ונפשית קשה. הנאשמת עצמה עזבה את סביבת מגוריה לנוכח סכנה שנשקפת מאחד מילדיה. על כך יש להוסיף, כי הקושי בשילוב הנאשמת בהליך טיפולי לא היה רק עקב סירובה של הנאשמת להירתם להליך, אלא גם משום שגורמי הטיפול אליהם הופנתה לא מצאו אותה מתאימה להשתלב בהליך טפולי.

50. חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות; העבירות בהן הורשעה הנאשמת בתיק העיקרי הן עבירות שבוצעו באמצע שנת 2020. העבירות בתיק הצירוף בוצעו עוד קודם לכן. כתבי האישום הוגשו בחודש נובמבר 2021, כשנה וחצי לאחר מכן. אכן כתב האישום הוגש באיחור קל אך לא ניתן לומר כי המאשימה השתתה יותר מדי בהגשת כתב האישום. אולם, מאז ביצוע העבירות חלפו כארבע שנים שלמות. אף אם לא ניתן לזקוף נתון זה לחובתו של גורם כלשהו, יש משמעות מבחינת תחושותיה הסובייקטיביות של הנאשמת והיותה במצב ביניים ובאי ודאות, וניתן לתת לנתון זה משקל של ממש בעת גזירת עונשה של הנאשמת (ראו ע"פ 5822/08 טרייטל נ' מדינת ישראל (12.3.2009)).

51. עברה הפלילי של הנאשמת או היעדרו; הנאשמת נעדרת עבר פלילי. במסגרת התסקיר צוין כי כנגד הנאשמת לא נפתחו תיקים מאז העבירות מושא כתב האישום. נתונים אלה כשלעצמם מלמדים על כך שמדובר בנאשמת שביצעה את העבירות מושאי כתבי האישום לנוכח מצבה הנפשי והרגשי בתקופה הרלבנטית לביצוע העבירות. אין מדובר בנאשמת בעלת דפוסים עבריינים, אלא ההפך. הנאשמת היא אישה בעלת נתונים טובים אשר עסקה באדריכלות ובעיצוב פנים. נסיבות החיים המשפחתיים דרדרו את מצבה כפי שהדברים השתקפו בכתב האישום וכפי שהם נראים גם היום. בנסיבות חריגות אלה, אני מוצא את מעשי העבירות שביצעה הנאשמת כהתנהגות חד פעמית ולא כהתנהגות המאפיינת את אורח חיה.

המיקום במתחם - ברגיל, הייתי ממקם את עניינה של הנאשמת בתחתית המתחם וזאת לנוכח הנתונים והנסיבות שפורטו לעיל. אולם, במקרה זה, על מנת לעודד את הנאשמת לשמור על חיים יציבים ומתפקדים וכן לאפשר לה שיקום על ידי שילובה בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן או במסגרת מתאימה אחרת, אני סבור שיש לחרוג ממתחם הענישה מטעמי שיקום.

שיקולי שיקום

52. כידוע, במקרים בהם נאשם משתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי בית המשפט לחרוג מהמתחם משיקולי שיקום. אני סבור שמקרה זה הוא מהמקרים הראויים והמוצדקים לחרוג משיקולי שיקום. יאמר מיד כי הנאשמת לא שולבה עדיין בהליך שיקומי חרף הפנייתה לשירות המבחן. עם זאת, לא ניתן לזקוף לחובת הנאשמת את אי שילובה בהליך טיפולי. בתסקיר המשלים ציין שירות המבחן כי הנאשמת הופנתה לבחינת התאמתה להליך טיפולי במסגרות שונות, אולם מסיבות שאינן תלויות בנאשמת, הנאשמת לא שולבה בהליך טיפולי בסופו של יום. כך למשל, צוין בתסקיר המשלים כי הנאשמת הופנתה לבחינת התאמתה לשילוב בטיפול קבוצתי בקופת חולים המיועד לנשים עם התמודדויות שונות. הנאשמת הביעה הסכמה. הנאשמת הוזמנה לפגישה עם מנחי הקבוצה ובסוף נמסר לה שהיא אינה מתאימה. כך גם, צוין בתסקיר כי הנאשמת הופנתה לבחינת התאמתה לשילוב בקבוצה טיפולית לנשים עוברות חוק. נוכח ההמתנה הארוכה הנדרשת לקבוצה זו, זומנה הנאשמת לפגישה אך בחודש נובמבר 2023. הנאשמת הוזמנה לפגישה עם מנחי הקבוצה ושיתפה פעולה באופן מלא. חרף זאת, דווקא גורמי הטיפול העריכו כי היא עשויה לבטא קושי בטיפול קבוצתי לנוכח חוסר יציבותה. נוכח האמור, התבקשה הנאשמת להמציא חוות דעת פסיכיאטרית עדכנית. לדברי הנאשמת, חוות דעת כאמור הועברה לגורמי שירות המבחן אלא ששירות המבחן טוען כי חוות הדעת לא התקבלה וכי לא ניתן היה להשיג את הנאשמת.

53. הנה כי כן, הנאשמת עשתה כל שלאל ידע על מנת להשתלב בקבוצות טיפוליות אליהן היא הופנתה. נוכח נתונים אלה, אין לזקוף לחובתה של הנאשמת את העובדה שטרם שולבה בהליך טיפולי. הנאשמת כאמור שיתפה פעולה ככל שנדרש ממנה.

54. מסיבות שאינן ברורות שירות המבחן המליץ להימנע מהטלת צו מבחן ולהסתפק בהטלת צו של"צ בהיקף של 80 שעות. הנכון בעיני הוא שיש לאפשר לנאשמת להשתלב בהליך טיפולי. חוות הדעת הפסיכיאטריות שהוגשו בעניינה של הנאשמת, מלמדים על הצורך בשילוב הנאשמת בהליך טיפולי. בנוסף, כפי ששירות המבחן ציין בתסקירו, הנאשמת עושה מאמצים לייצב את חייה, להעשיר את עולמה ולהפכו למספק ופחות מתסכל. לפיכך, ולנוכח התרשמות זו, אני סבור שעיתוי זה הוא העיתוי המתאים ביותר לרתום את הנאשמת להליך טיפולי ולו על מנת לאפשר לה להמשיך להחזיק שגרת חיים ולסייע לה במאמציה שלה בכיוון זה. על כן, אני סבור שנכון להעמיד את הנאשמת בצו מבחן למשך שנה, במהלכה שירות המבחן יעשה כל מאמץ לשלב את הנאשמת בהליך טיפולי מתאים. בנוסף, נוכח חומרת העבירות והיקפן אני סבור שהיקף שעות השל"צ עליהן המליץ שירות המבחן אינו בהיקף מתאים. אני סבור שניתן וצריך להגדיל את היקף השעות.

55. נוכח כל אלו וסיכוי שיקום כאמור, מצאתי לחרוג ממתחם הענישה ולהסתפק בצו של"צ ובעונש צופה פני עתיד מרתיע. בנוסף, לנוכח נסיבות האישיה והמשפחתיות, איני סבור שיש מקום להטיל על הנאשמת רכיבי ענישה הכוללים קנס ופיצויים. גזירת הדין

56. לפיכך, אני מחליט לגזור על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. 8 חודשי מאסר, שלא ירוצו אלא אם תעבור הנאשמת עבירות אלימות מסוג פשע, או עבירות כלפי שוטרים בעלות נסיבות מחמירות וזאת בתוך שלוש שנים מהיום;

ב. 4 חודשי מאסר, שלא ירוצו אלא אם תעבור הנאשמת עבירות אלימות מסוג עוון, לרבות איומים, או עבירות כלפי שוטרים וזאת בתוך שלוש שנים מהיום;

ג. 150 שעות שירות לתועלת הציבור (של"ץ), אשר ירוצו בהתאם לתוכנית שיגיש שירות המבחן בתוך 45 ימים מהיום. צו השל"ץ יבוצע בפיקוח שירות המבחן. הנאשמת הוזרה כי אי-קיום צו השל"ץ באופן משביע רצון עלול להביא להפקעת הצו ולדין מחודש בשאלת גזר הדין הראוי לרבות הרשעה והטלת מאסר בפועל;

א. צו מבחן לתקופה של שנה. במהלך תקופה זו הנאשמת מחויבת בשיתוף פעולה עם שירות המבחן, כאשר מובהר כי הפרת הצו תוכל להביא לפתיחה מחודשת של המשפט וגזירת עונשו של הנאשמת, לרבות עונש מאסר. יש לשלוח לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א סיוון תשפ"ד, 17 יוני 2024, במעמד הצדדים.